

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Валентина Методиева Попова

**Правно-исторически факултет на
Югозападен университет „Неофит Рилски“**

**член на научното жури, назначено със Заповед на Ректора на
ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 1908/18.09.2025 г. по обявления в ДВ /бр. 63 от
01.08.2025г./ конкурс за „професор“ по Гражданско и семейно право в
Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, област на
висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, по
професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право)**

**I. Данни за конкурса, кандидата и за изпълнението на
наукометричните показатели**

В обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ участва един кандидат - доц. д-р Асен Александров Воденичаров.

Доц. д-р Асен Воденичаров е завършил висше образование по специалност „Право“ в Юридическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ през 1999 г. Същата година е придобил и образователно-научна степен „магистър“, научна специалност „Публична администрация“ в Правно-историческия факултет към Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Непосредствено след завършване на висшето си образование доц. д-р Асен Воденичаров поставя началото на своята научна реализация, като

заема длъжностите, както следва: асистент в периода 2000-2002 г., старши асистент в периода 2002-2005 г. и главен асистент в периода 2005-2018 г., като през 2013 г. защитава успешно дисертационния си труд на тема „Правно положение на Европейското кооперативно дружество (Сравнителноправна уредба)“.

От 2018 г. до настоящия момент включително е доцент и титуляр по основополагащите учебни дисциплини „Гражданско право“ на студентите от редовно обучение в първи и втори курс и „Вещно право“ на студентите от редовно и задочно обучение във втори курс, в Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Доц. д-р Асен Воденичаров участва активно в дейността на академичната общност. В допълнение към преподавателската му ангажираност, кандидатът взема участие в национални и международни проекти /Международна научна конференция „Кооперации и устойчиво развитие: икономически, социални и екологични измерения“ (CSDESED 2025), финансиран по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност, съответно 2024-1-BG01-KA220-HED-000253761 „Master Degree in Integrating Innovative STEM Strategies in Higher Education“, финансиран по програма Erasmus+/, осъществява научно ръководство над докторанти в различни области /включително в областта на Нотариалното право и Римското право/, и поддържа активна публикационна дейност. Налице е висок обем цитируемост на неговите публикации. Регулярно участва в национални и международни конференции и семинари. Кандидатът е част и от състава на настоящия Факултетен съвет, мандат 2023-2027 г.

Научната кариера на доц. д-р Асен Воденичаров се отличава с последователност, стабилност и утвърденост във времето. Устойчивото академично израстване на кандидата свидетелства за доверието и уважението, които той е постигнал сред своите колеги и студенти.

Професионалната реализация на доц. д-р Асен Воденичаров не се ограничава до активната му научна ангажираност.

От 1999 г. до 2000 г. доц. д-р Асен Воденичаров е съдебен кандидат в Софийски градски съд. Впоследствие упражнява дейност като адвокат към Софийска адвокатска колегия /за периода от 2000 г. до 2004 г./ а непосредствено след това /до настоящия момент включително/ заема магистратска длъжност като съдия. Кариерният път на кандидата, в съчетание с натрупания му професионален опит в съдебната система, неизменно допринасят за актуалността и практическото значение на научните му трудове и публикации, респективно оказват силно положително влияние върху развитието му в академичните среди.

За участието си в конкурса доц. д-р Асен Воденичаров представя следните научни публикации:

1. МОНОГРАФИЯ

- Воденичаров, А. Право на ползване. Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2025 г., 239 стр., ISBN 978-954-00-0430-3.

2. СТАТИИ И ДОКЛАДИ

1. Vodenicharov, A. Establishment of a Subsidiary European Company, 23rd International Conference on Multidisciplinary Studies: ‘Resilience for Survival’ - Cambridge, 30-31 July 2020. In: ICMS XXIII Proceedings, pp. 279-287, ISBN 978-164999158-4.

https://revistia.com/books/files/proceedings/icms23_proceedings_v2_ISBN_9781649991584.pdf

2. Vodenicharov, A. The management organ in the architecture of the European structures for business association, 4th International Scientific Conference – EMAN 2020 – Economics and Management: How to Cope With Disrupted Times, Online/Virtual, September 3, 2020. In: CONFERENCE PROCEEDINGS, Belgrade, Serbia, Association of Economists and Managers of the Balkans, pp. 129-134, ISBN 978-86-80194-30-1, ISSN 2683-4510. <https://eman-conference.org/wp-content/uploads/2021/02/EMAN.2020.129.pdf>.

3. Vodenicharov. A. Civil law status of the supervisory organ in European business companies”, 6TH International Scientific Conference, ERAZ 2020, Online/Virtual. In: ERAZ 2020 Conference Proceedings, pp. 303-309, ISSN 2683-5568, ISBN 978-86-80194-33-2. <https://eraz-conference.com/wp-content/uploads/2021/03/ERAZ.2020.303.pdf>.

4. Воденичаров, А. Учредяване на Европейски икономически субект с кооперативна идентичност.– В: Икономически и социални алтернативи – София: УНСС, 2020, бр.1, с. 111-122, ISSN (print): 1314-6556, ISSN (online): 2534-8965. <https://www.unwe.bg/doi/alternativi/2020.1/ISA.2020.1.10.pdf>

5. Воденичаров, А. Някои въпроси относно придобивната давност на недвижими имоти. В: Юридически сборник, Том XXXI. Бургас: БСУ, 2024, с.130-136, ISSN 1311-3771. <http://research.bfu.bg:8080/server/api/core/bitstreams/c5654abf-b978-43fd-8040-f0d3fd309ebf/content>

6. Воденичаров, А. Приложение на института на придобивната давност по отношение на правните субекти – В: Списание „Право, политика и администрация“. Благоевград: ЮЗУ, бр.2, 2024, с. 47-51, ISSN 2367-4601.

<https://lpajournal.swu.bg/%d1%82%d0%be%d0%bc-11-%d0%b1%d1%80%d0%be%d0%b9-2-2024%d0%b3/>

7. Vodenicharov, A., Encheva, I. Limited Real Rights and Their Influence on the Econom. In: LIMEN 2024 Conference Proceedings, Vienna, Austria, ISSN 2683-6149, ISBN 978-86-80194-92-9 /под печат/;

8. Воденичаров, А. Някои въпроси относно правото на ползване, Научна конференция с международно участие: „Право: теория и практика“, 27-28 юни 2025, Варна, ISSN 1313-7263 /под печат/.

9. Воденичаров, А. Правно-исторически анализ на правото на ползване в българското законодателство. – В: ЕПОХИ: историческо списание на Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”. – В. Търново, т. 33, № 2, 2025, ISSN: 2534-8418 (Online), ISSN: 1310-2141 (Print) /под печат/.

Тези публикации не са използвани за участие в предходен конкурс за заемане на академична длъжност и са публикувани след назначаването на кандидата на академичната длъжност „доцент“ по Гражданско и семейно право в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

За участието си в конкурса кандидатът е представил подробна документация, която отговаря на изискванията на действащата нормативна уредба /справка за изпълнение на минималните национални изисквания, респективно на допълнителните изисквания, установени във вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“, справка за научните приноси, списък публикации/. От посочените от кандидата данни е видно, че същият не само отговаря, но и надхвърля установените наукометрични изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

Не е доказано плагиатство по отношение на представените за участие в конкурса научни публикации.

II. Характеристика и научни приноси в публикациите на доц. д-р Асен Воденичаров

1. Характеристика и научни приноси в монографията „Право на ползване“, Благоевград, Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2025 г., ISBN 978-954-00-0430-3.

Монографията „Право на ползване“ е в общ обем от 239 страници и включва увод, четири глави, заключение и библиография. В библиографията е налице забележителен обем използвана литература (общо 89 заглавия) и богата съдебна и тълкувателна практика (общо 50 решения, определения и тълкувателни решения).

Основен научен принос се явява систематизирането на основните положения и на актуалните и дискуссионни въпроси, касаещи ограниченото вещно право на ползване в теоретичен и практически аспект, в пълно и цялостно монографично изследване. Последното се отличава с изчерпателност, всеобхватност и широка приложимост. Съобразени са спецификите и динамиката на гражданскоправния оборот.

Темата е сложна и многоаспектна. Авторът е изследвал и анализирал подробно както действащата нормативна уредба, относима към разглежданите от него въпроси, така и огромен брой становища по тях, съществуващи в правната литература. Всяко виждане, което е споделено или респективно не е споделено от автора, е подробно изложено и обсъдено, като в повечето случаи авторът е изложил ново такова, което подробно е аргументирал, включително с примери от съдебната практика. По този начин е демонстрирал високо познание не само на съществуващите в доктрината теоретични становища, но и на тяхното

практическо приложение, което допринася за, завършеността, актуалността и приложимостта на неговия труд.

Относно глава първа Исторически преглед и обща характеристика

Глава I (Исторически преглед и обща характеристика) от монографията е поделена на три раздела, както следва: Раздел I (Личните сервитути в Римското право), Раздел II (Правото на ползване в България и някои европейски държави) и Раздел III (Право на ползване).

В първия раздел от Глава I е налице подробен и детайлен преглед на личните сервитути, познати на римското право, а именно плодopolзването, употреблението, обитаването и работата на роб като основни институти, в които съвременното право на ползване открива своите корени. Много добро впечатление прави изводът на автора на стр. 14 във връзка с приликите между гореизброените лични сервитути и ограничените вещни права днес, изразяващи се в наличието на точни граници, конкретно определено съдържание на правомощията, и отграничение от правото на собственост като пълно вещно право.

В § 1. Правна уредба на правото на ползване в България от Раздел II на Глава I е налице оригинален научен принос в частта, в която е направен сравнителен преглед на правната уредба на днес действащия ЗС по отношение правото на ползване и тази на ЗИСС /отм./. Тази съпоставка има висока аналитична стойност и допринася за изясняване и проследяване на развитието на нормативната уредба в хронологичен и концептуален план.

В следващия параграф от същия раздел също се открива научен принос. Той се изразява в извършения преглед на италианското законодателството в частта, касаеща ограничените вещни права. Направената от автора систематизация, съобразно дяловете на Италианския граждански кодекс

(на стр. 21-22) е коректно изготвена и представлява своеобразна основа за направените от него изводи във връзка с отличителните характеристики на ограничените вещни права в Италия.

Тук е мястото да бъде отбелязано, че в целия труд на автора намират своето отражение историческият и сравнително-правен метод на изследване /предимно във връзка с италианското законодателство/ по отношение разпоредбите, касаещи правото на ползване /респективно правата на плодopolзване, употребление и обитаване по ИГК/. В това обстоятелство се състои един от основните научни приноси на монографията на доц. д-р Асен Воденичаров, тъй като към момента не съществува друго толкова подробно изследване в сравнителен аспект от една страна на ЗИСС /отм./ и ЗС, и от друга – на българското вещно законодателство и италианското такова. То несъмнено съставлява ценен принос в българската правна наука и спомага за откриването на възможности за обогатяване на националната правна уредба чрез адаптиране на добри практики и подходящи разрешения.

Проява на иновативност и научен принос представлява анализът на автора в Раздел III от Глава I на възможността за запазване на правото на ползване при дарение и принципа, че правото на ползване поначало се учредява чрез конститутивна сукцесия. Налице е оригинален научен принос и по отношение разграничаването на правомощието ползване като част от правото на собственост и ограниченото вещно право на ползване – предмет на монографията.

Относно глава втора Права и задължения на ползвателя

В тази глава се съдържат най-много научни приноси, специално по отношение на Раздел I (Права на ползвателя), § 1. Право да ползва вещта.

В този параграф е разгледана подробно разпоредбата на чл. 56, ал. 1 ЗС в частта, в която е посочено, че вещта-обект на правото на ползване, следва да бъде използвана от ползвателя, съобразно нейното предназначение. Научен принос съставлява направеното изследване относно полезността на вещта и неразривната ѝ връзка с естественото предназначение на вещта. Силно засегнат е въпросът за значението на думата „предназначение“ в разглеждания контекст, като са обсъдени множество мнения и становища на други автори (Л. Панайотова, Ал. Джеров и др.).

Оригинален научен принос с особено значение представлява изследването по отношение възможните обекти, върху които може да бъде учредено право на ползване, съобразно сега действащия ЗС и спецификата и динамиката на гражданскоправния оборот в наши дни. Значителен обем е отделен върху въпроса за учредяване право на ползване върху вещи – принадлежности, върху офиси, ателиета, паркоместа и други неконвенционални обекти /например контейнери за живеене и разглеждането им като преместваеми обекти/. В тази си част, монографията на доц. д-р Асен Воденичаров следва да бъде ценена като високо аналитично постижение. Формулираните изводи са подкрепени от солидна аргументация и демонстрират висока степен на познание и задълбоченост. В същото време те не се ограничават до чист теоретичен анализ, а са съобразени с практическите нужди на съвременното гражданско общество.

Детайлен анализ и научен принос съставлява прегледът на разпоредбата на чл. 56 ЗС, и по-точно на разглежданата добавка „без тя (вещта) да се променя съществено“ на стр. 60 и сл. Следва да бъдат споделени изводите на автора (подкрепени с конкретните аргументи), че същата трябва да се тълкува в смисъл, че „правото на ползване включва правото да се използва вещта, съгласно нейното предназначение, *без тя да се променя*

съществено, и включва правото да се получават добиви от нея, без тя да се *променя съществено*“, т.е. че тази добавка фигурира като изискване както относно използването на вещта по предназначение, така и за получаването на добиви от нея.

Интерес представлява разгледаният на стр. 63 въпрос (който е споменат и в глава четвърта Способи за учредяване и прекратяване правото на ползване) във връзка с това би ли могло да се говори за погасяване на правото на ползване по давност, когато вещта бива използвана, но не съобразно предназначението ѝ. Считам, че следва да бъде споделено изложеното от доц. д-р Воденичаров становище, че в тази хипотеза не може да се говори за погасяване правото на ползване по давност, по изложените от същия аргументи в тази насока.

Основни научни приноси се съдържат както в разглеждането на вещи, съставляващи принадлежности към друга, главна вещ (избени помещения, тавански помещения), като възможни обекти на правото на ползване, така и по отношение разглеждането на тераси, лоджии и балкони като такива. Авторът е направил коректно и издържано разграничение между трите, съобразно нормативните разпоредби на ЗУТ и е изложил детайлна и подробна аргументация във връзка с идеята за учредяване на право на ползване върху такива обекти. Цитирал е и богата съдебна практика.

От изключителна актуалност е изложеното в т. 1.3. Право на ползване, учредено върху паркомясто, с оглед дискуссионния характер на паркоместата. Извършеният в тази връзка анализ също съставлява оригинален научен принос.

Следващият въпрос, който се отличава с научен принос е този във връзка с учредяване право на ползване върху ателиета и други нежилищни обекти. Авторът е подчертал изискването на чл. 56, ал. 1 ЗС в този смисъл

за използването на вещта, съобразно нейното предназначение и с право се е спрял на въпроса относно предназначението на ателиетата. Той е съобразил обстоятелството, че поначало те са предназначени за индивидуална творческа дейност, но е задълбочено е обсъдил и въпроса за приетото през 2021 г. допълнение в т. 29 от § 5 на ДР на ЗУТ, касаещо определението на жилищна сграда, а именно, че при определяне предназначението на сградата ателиетата се считат за жилища.

На следващо място, авторът е засегнал въпроса по отношение на офис помещения, магазини и други нежилищни обекти, което също съставлява научен принос.

Особен научен принос е налице при разглеждането на контейнерите за живеене, които авторът разглежда като преместваеми обекти, като възможни обекти, върху които би могло да се учреди право на ползване. Този въпрос е от изключителен интерес, с оглед силната му актуалност през последните десетилетия, навлизането на такива преместваеми обекти в ежедневието гражданскоправен оборот и оскъдната правна уредба в тази връзка. Следва да бъде подкрепено предложението на автора за въвеждане на писмена форма с нотариална заверка на подписите при учредяване право на ползване върху такъв тип обекти /находящо се на стр. 120/, с оглед гарантиране и обезпечаване правата на титуляра на ограниченото вещно право в достатъчно голяма степен при необходимост от евентуално доказване в един процес, и осигуряване на по-голяма сигурност на гражданскоправния оборот. В допълнение, авторът е приел още разрешения във връзка с разглежданите от него неконвенционални обекти /стр. 123-125/, които е подкрепил със солидна аргументация.

За пълнота, следва да бъде отбелязано, че авторът е разгледал и възможностите за учредяване право на ползване върху движими вещи и

съвкупности, с което е изчерпил разглеждания от него въпрос в този параграф първи от Раздел I, Глава II.

В последващия параграф втори от същия раздел на Глава II, посветен на правото на придобиване на добивите от вещта, също са налице научни приноси. Най-значимият оригинален научен принос в тази част на монографията съставлява направеното сравнение между: 1. плодopolзването по ЗИСС /отм./ и правото на ползване, съобразно настоящия ЗС; и 2. Правото на ползване, съобразно българското вещно законодателство и плодopolзването, съобразно други европейски законодателства /италианското, испанското, румънското/. Значимостта на оригиналните научни приноси тук се изразява в обстоятелството, че направеният детайлен и подробен исторически и сравнително-правен преглед спомага за адаптирането на най-подходящите практики във връзка с учредяването и упражняването на правото на ползване, предвид общественно-икономическите условия и съществуващите актуални проблеми в обществото.

Оригинален научен принос е отразен и в направения от доц. д-р Асен Воденичаров извод по повод характера на разпоредбата на чл. 56, ал. 1 ЗС на смесена такава, доколкото авторът е приел, че в първата си част същата се явява диспозитивна, а във втората императивна. Този извод също следва да бъде споделен, като бъде взета предвид подробната обосновка и аргументативна структура, изложена в параграф трети на Раздел I, Глава II.

Следващият раздел (Раздел II), от Глава II е посветен на задълженията на ползвателя. Те са систематизирани и подробно разгледани поотделно. Обсъдено е и разграничението им на съществени и несъществени, което съществува в правната доктрина.

Научни приноси се откриват и в разсъжденията на автора във връзка с разграничаването на „неизпълнение на съществено задължение“ и „съществено неизпълнение на задължения“ на стр. 157.

Оригинален научен принос съставлява и разглеждането на задължението за извършване на опис едновременно като право и задължение както за едната страна, така и за другата, при учредяване право на ползване.

Относно глава трета Права и задължения на собственика

Глава трета от монографията следва най-общо логическата структура и последователност на глава втора, като обхваща правата и задължения на собственика, учредил правото на ползване.

Основният научен принос тук се открива в § 4. За липсата на право да упражни контрол върху вещта, Раздел I. Правилно авторът отбелязва, че това право не само че не е уредено изрично, но и въобще не намира място в съвременната правна уредба в България. На стр. 185 и сл. доцент Воденичаров е описал и обосновал необходимостта от въвеждането на такова право за учредилия право на ползване собственик, с оглед осигуряване максимална защита на неговите интереси, различна от възможността за едностранно прекратяване правото на ползване по реда на чл. 61 ЗС.

Относно глава четвърта Способи за учредяване и прекратяване правото на ползване

В глава четвърта авторът е успял да направи преглед на основните положения във връзка с възможностите, които българската нормативна вещноправна уредба предоставя за учредяване и прекратяване ограниченото вещно право на ползване.

Оригиналните научни приноси в тази глава се състоят в систематизирането и изследването не само на теорията, но и на съдебната практика по темата и поставянето на различни, актуални хипотези, които възникват, с оглед динамиката на гражданскоправния оборот в наши дни.

Научен принос се открива както във вече споменатото предложение за установяване на форма за действителност при учредяване право на ползване върху определени категории преместваеми обекти, които биха могли да се използват за живеене, така и съответно за установяване на същата форма във връзка с отказа от такова право.

Оригинални научни приноси са отразени и в разсъжденията на автора във връзка с едностранното прекратяване на правото на ползване по реда на чл. 61 ЗС (параграф осми, стр. 219-225).

Имам и една критична бележка. За мен не е приемливо становището на автора, в което той извежда едно допълнително задължение за ползвателя, а именно – задължението за обикновена употреба на вещта. Според мен това задължение влиза в предвиденото в чл.57, ал.3 от ЗС за използване на вещта по нейното предназначение.

2. Научни приноси в публикацията „Някои въпроси относно придобивната давност на недвижими имоти“. В: Юридически сборник, Том XXXI. Бургас: БСУ, 2024, с.130-136, ISSN 1311-3771.

В публикацията се съдържат научни приноси, свързани с упражняването института на придобивната давност по отношение на недвижими имоти предимно в практически аспект. Научен принос съставлява разглеждането на хипотезата, касаеща даването на свидетелски показания от лице, което е придобило впечатления досежно владението на конкретния недвижим имот, когато е било непълнолетно, респективно тяхната стойност. Авторът достига до извода, че придобитите лични

впечатления са част от вътрешния мир на гражданскоправния субект и в този смисъл не се влияят от възрастта на лицето, с оглед на което и не е налице правна и житейска пречка, такъв свидетел да установи това в образуваното нотариално производство.

Разгледана е и хипотезата на придобиване на недвижим имот по силата на деривативно основание - дарение след изтичане на давностен срок, като е прието становището че ще е налице конклюдентно действие, чрез което владелецът се отказва от изтеклата придобивна давност.

Следва да бъде споделено и изложеното от автора виждане, че в хипотезата на придобиване на имот на деривативно основание – дарение преди изтичането на давността не опровергава наличие на предходно намерение за своене на същия този имот, респективно че ако дарението не е произвело вещно.прехвърлителен ефект, няма да е налице пречка при изтичане на давностния срок, владелецът да се позове на последиците от придобивната давност.

Докладът касае широко приложими и актуални хипотези, с оглед динамиката на съвременния гражданскоправен оборот, поради което се отличава с висока научна и практическа стойност и силно изразен оригинален научен принос.

3. Научни приноси в публикацията „Приложение на института на придобивната давност по отношение на правните субекти“. В: Списание „Право, политика и администрация“. Благоевград: ЮЗУ, бр.2, 2024, с. 47-51, ISSN 2367-4601.

Откриват се оригинални научни приноси в публикацията на доцент Воденичаров, озаглавена „Приложение на института на придобивната давност по отношение на правните субекти“. Те са предимно с

практическа насоченост и са изразени в изследването на приложението на института на придобивната давност в различни хипотези на съсобственост.

4. Научни приноси в публикацията „Limited Real Rights and Their Influence on the Economy“. In: LIMEN 2024 Conference Proceedings, Vienna, Austria, ISSN 2683-6149, ISBN 978-86-80194-92-9

Представеният доклад съдържа оригинални научни приноси, които се съдържат предимно в разглеждането на ограничените вещни права според българското законодателство не само в правен, но и в икономически аспект.

Изследванията, посветени на връзката право-икономика са слабо застъпени в правната доктрина и литература към настоящия момент, с оглед на което представеният доклад е от изключително значение за попълване на празнотите, които съществуват в този аспект. Той следва да бъде ценен като основополагащ за бъдещи допълнителни изследвания в тази област, тъй като установява някои основни положения за разглежданата тема и се отличава с иновативност и актуалност.

III. Заключение

С оглед и въз основа на изложеното дотук, считам че кандидатурата на доц. д-р Асен Воденичаров отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“ на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото прилагане и на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“, поради което убедено препоръчвам на научното жури и на Факултетния съвет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ да изберат доц. Асен

Воденичаров на длъжността „професор“ по професионално направление
3.6 Право (Гражданско и семейно право).

.....2025 г.

гр. Благоевград

.....

проф. д-р Валентина Попова

REVIEW

by

Prof. Dr. Valentina Metodieva Popova

Faculty of Law and History, South-West University 'Neofit Rilski'

member of the scientific jury, appointed by Order of the Rector of SWU "Neofit Rilski" 1908/18.09.2025, according to the competition announced in the State Gazette /issue 63 of 01.08.2025/ for a "professor" in Civil and Family Law at the Faculty of Law and History, South-West University 'Neofit Rilski', field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.6. Law (Civil and Family Law)

I. Data on the competition, the candidate and the fulfilment of the scientometric indicators

One candidate participated in the announced competition for the academic position of "professor" - Assoc. Prof. Dr. Asen Alexandrov Vodenicharov.

Assoc. Prof. Dr. Asen Vodenicharov graduated in Law at the Law Faculty of Sofia University 'St. Kliment Ohridski' in 1999. In the same year, he obtained a Master's degree in the academic field of Public Administration at South-West University 'Neofit Rilski'.

Immediately after completing his higher education, assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov began his academic career, holding the following positions: assistant (2000–2002), senior assistant (2002–2005), and chief assistant (2005–2018). In 2013, he successfully defended his doctoral dissertation on the topic

‘Legal Status of the European Cooperative Society (Comparative Law Framework)’.

Since 2018 and continuing to date, he has held the position of associate professor and serves as the principal lecturer in the core academic subjects 'Civil Law' for full-time first- and second-year students, and 'Property Law' for both full-time and part-time second-year students at SWU ‘Neofit Rilski’.

Assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov actively participates in the academic community. In addition to his teaching responsibilities, the candidate is involved in national and international projects /International scientific conference ‘Cooperatives and Sustainable Development: Economic, Social, and Environmental Dimensions’, (CSDESED 2025), *funded under the Ordinance on the terms and procedures for the evaluation, planning, allocation, and spending of state budget funds for financing the research or artistic activities inherent to public higher education*, respectively 2024-1-BG01-KA220-HED-000253761 „Master Degree in Integrating Innovative STEM Strategies in Higher Education“, funded under Erasmus+ programme/, he provides academic supervision to PhD students across diverse research areas /including in the field of Notary Law and Roman Law/, and maintains an active publication record. His works have high citation impact. He regularly participates in national and international conferences and seminars. The candidate is also a member of the current Faculty Council, term 2023-2027.

The scientific career of assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov stands out with its’ consistency, stability, and established reputation over time. The candidate's sustained academic development attests to the trust and respect he has earned among his colleagues and students.

The professional achievements of assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov are not limited to his active scientific engagement.

In the period 1999-2000 assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov was a judicial candidate at Sofia City Court. Subsequently, he practiced as a lawyer with the Sofia Bar Association from 2000 to 2004, and immediately thereafter has held (to date) the position of a judge. The candidate's career path, combined with his accumulated professional experience in the judicial system, consistently contributes to the relevance and practical significance of his scientific works and publications, thereby exerting a strong positive influence on his development within academic circles.

For his participation in the competition, assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov presents the following scientific publications:

1. MONOGRAPH

- Vodenicharov, A. Right of use (Usufruct). Blagoevgrad: University Publishing House "Neofit Rilski", 2025, 239 pp., ISBN 978-954-00-0430-3.

2. ARTICLES AND PAPERS

1. Vodenicharov, A. Establishment of a Subsidiary European Company, 23rd International Conference on Multidisciplinary Studies: 'Resilience for Survival' - Cambridge, 30-31 July 2020. In: ICMS XXIII Proceedings, pp. 279-287, ISBN 978-164999158-4.
https://revistia.com/books/files/proceedings/icms23_proceedings_v2_ISBN_9781649991584.pdf
2. Vodenicharov, A. The management organ in the architecture of the European structures for business association, 4th International Scientific Conference – EMAN 2020 – Economics and Management: How to Cope With Disrupted Times, Online/Virtual, September 3, 2020. In: CONFERENCE PROCEEDINGS, Belgrade, Serbia, Association of Economists and Managers of

the Balkans, pp. 129-134, ISBN 978-86-80194-30-1, ISSN 2683-4510.
<https://eman-conference.org/wp-content/uploads/2021/02/EMAN.2020.129.pdf>.

3. Vodenicharov, A. Civil law status of the supervisory organ in European business companies”, 6TH International Scientific Conference, ERAZ 2020, Online/Virtual. In: ERAZ 2020 Conference Proceedings, pp. 303-309, ISSN 2683-5568, ISBN 978-86-80194-33-2. <https://eraz-conference.com/wp-content/uploads/2021/03/ERAZ.2020.303.pdf>.

4. Vodenicharov, A. Establishment of a European economic entity with a cooperative identity. – In: Economic and social alternatives – Sofia: UNWE, 2020, issue 1, pp. 111-122, ISSN (print): 1314-6556, ISSN (online): 2534-8965; <https://www.unwe.bg/doi/alternativi/2020.1/ISA.2020.1.10.pdf/>.

5. Vodenicharov, A. Some Questions On The Prescription Of Acquisition Of Immovable Property. In: Journal of Legal Studies, Volume XXXI. Burgas: Burgas Free University, 2024, pp. 130-136. ISSN 1311-3771; <http://research.bfu.bg:8080/server/api/core/bitstreams/c5654abf-b978-43fd-8040-f0d3fd309ebf/content>.

6. Vodenicharov, A. Application Of The Institute Of Limitation Of Acquisition Regarding Legal Entities. – In: Journal ‘Law, Politics, Administration’. Blagoevgrad: South-West University, issue No. 2, 2024, pp. 47-51, ISSN 2367-4601; <https://lpajournal.swu.bg/%d1%82%d0%be%d0%bc-11-%d0%b1%d1%80%d0%be%d0%b9-2-2024%d0%b3/>.

7. Vodenicharov, A., Encheva, I. Limited Real Rights and Their Influence on the Econom. In: LIMEN 2024 Conference Proceedings, Vienna, Austria, ISSN 2683-6149, ISBN 978-86-80194-92-9 /in print/;

8. Vodenicharov, A. Some Problems On The Right Of Use /Usufruct/, Scientific conference with international participation: ‘Law: Theory and Practice’, 27-28 June, 2025, Varna, ISSN 1313-7263 /in print/.

9. Vodenicharov, A. Legal And Historical Analysis Of The Right Of Use /Usufruct/ In Bulgarian Legislation. – In: Journal Epohi (Epochs) of the ‘St. Cyril and St. Methodius’ University Of Veliko Tarnovo - University Press, vol. 33, No. 2, 2025, ISSN: 2534-8418 (Online), ISSN: 1310-2141 (Print) /in print/.

These publications were not used for participation in a previous competition for an academic position and were published after the appointment of the candidate to the academic position of "Associate Professor" in Civil and Family Law at the Faculty of Law and History at SWU ‘Neofit Rilski’.

For his participation in the competition, the candidate has submitted detailed documentation that complies with the requirements of the applicable regulations /a report on compliance with the minimum national requirements, as well as with the additional requirements established in the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at SWU “Neofit Rilski”, a report on the scientific contributions, a list of his publications/.

It is evident from the detailed documentation submitted for the competition that the candidate not only meets, but also exceeds all scientometric requirements for holding the academic position ‘Professor’ at professional field 3.6. Law (Civil and Family Law).

No plagiarism has been proven in relation to the scientific publications submitted for participation in the competition.

II. Characteristics and scientific contributions in the publications of Assoc. Prof. Dr. Asen Vodenicharov

- 1. Characteristics and scientific contributions in the monograph ‘Right of use’, Blagoevgrad, University Publishing House "Neofit Rilski", 2025, ISBN 978-954-00-0430-3.**

The monograph 'Right of use' has a total volume of 239 pages and includes an introduction, four chapters, a conclusion, and a bibliography. The bibliography contains a remarkable volume of referenced literature (a total of 89 titles) as well as extensive judicial and interpretative practice (a total of 50 decisions, rulings, and interpretative resolutions).

The main scientific contribution lies in the systematization of the fundamental principles and the current and debated issues concerning the limited real right of use, both in theoretical and practical aspects, presented in a comprehensive monographic study. The latter is distinguished by its thoroughness, comprehensiveness, and broad applicability. The specifics and dynamics of civil law transactions have been duly considered.

The topic is complex and multifaceted. The author has thoroughly researched and analyzed both the current legislation relevant to the issues under consideration and a vast number of opinions existing in legal literature. Every viewpoint, whether endorsed or disputed by the author, is presented and discussed in detail. In most cases, the author has introduced new perspectives, which are thoroughly substantiated, including examples from judicial practice. This approach demonstrates a deep understanding not only of the existing theoretical positions in doctrine but also of their practical application, contributing to the completeness, relevance, and applicability of his work.

Regarding chapter one Historical Overview and General Characteristics

Chapter I (Historical Overview and General Characteristics) of the monograph is divided into three sections as follows: Section I (Personal Easements in Roman Law), Section II (The Right of Use in Bulgaria and Some European Countries), and Section III (Right of Use).

In the first section of Chapter I a detailed and thorough overview of the personal easements known in Roman law, is provided, namely usufruct, use,

habitation, and the labor of a slave as fundamental institutions from which the modern right of use finds its origins. Particularly notable is the author's conclusion on page 14 regarding the similarities between the aforementioned personal easements and the limited real rights (in rem) today, reflected in the presence of precise boundaries, specifically defined scope of powers, and their distinction from full ownership rights.

In §1, Legal Regulation of the Right of Use in Bulgaria, from Section II of Chapter I, there is an original scientific contribution in the part where a comparative review is made between the current legal framework under the Ownership Act regarding the right of use and that of the repealed Act on Property, Ownership and Easements. This comparison holds high analytical value and contributes to clarifying and tracing the development of the legal regulation in both chronological and conceptual terms.

In the following paragraph of the same section, a scientific contribution is also found. It consists of a review of Italian legislation concerning limited real rights. The systematization made by the author, according to the divisions of the Italian Civil Code (pages 21–22), is accurately prepared and serves as a solid basis for the conclusions drawn regarding the distinctive characteristics of limited real rights in Italy.

It should be noted here that throughout the author's work, the historical and comparative legal methods of research are reflected—primarily in relation to Italian legislation—concerning the provisions on the right of use (respectively the rights of usufruct, use, and habitation under the Italian Civil Code). This circumstance constitutes one of the main scientific contributions of the monograph of the assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov, due to the fact that until now there is no other study as detailed from a comparative perspective—on one hand, of the repealed Act on Property, Ownership and Easements, and on the other, of Bulgarian Property law and Italian law—this work undoubtedly

constitutes a valuable contribution to Bulgarian legal science and helps identify opportunities for enriching the national legal framework through the adaptation of good practices and appropriate solutions.

An expression of innovation and scientific contribution is also found in the analysis of the author in Section III of Chapter I regarding the possibility of retaining the right of use upon donation and the principle that the right of use is initially established through constitutive succession. There is also an original scientific contribution concerning the distinction between the power of use as part of the right of ownership and the limited real right of use—the subject of the monograph.

Regarding chapter two Rights and Obligations of the User

In this chapter the greatest number of scientific contributions are contained, particularly concerning Section I (Rights of the User), §1. The Right to Use the Object.

Here article 56, paragraph 1 of the Ownership Act is examined in detail, specifically concerning the provision stating that the thing subject to the right of use must be used by its' user in accordance with its intended purpose. The scientific contribution consists of the study on the utility of the thing and its inseparable connection with the natural purpose of the thing. The problem of the meaning of the word 'purpose' in this context is thoroughly addressed, with numerous opinions and views of other authors discussed (Panayotova, L., Dzherov, Al. and others).

An original scientific contribution of particular significance is the study concerning the possible objects upon which the right of use may be established, according to the currently effective Ownership Act and considering the specifics and dynamics of civil law transactions today. A substantial part is devoted to the problem of establishing the right of use over accessories, offices, studios,

parking spaces, and other non-conventional objects (for example, containers used for a living and their consideration as movable objects).

In this part, the monograph of assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov should be regarded as a highly analytical achievement. The formulated conclusions are supported by solid argumentation and demonstrate a high degree of knowledge and thoroughness. At the same time, they are not limited to pure theoretical analysis but are also aligned with the practical needs of contemporary civil society.

A detailed analysis and scientific contribution is provided by the review of Article 56 of the Ownership Act, specifically the examined addition '*without causing any essential changes to it* (the property)' on pages 60 and following. The author's conclusions (supported by specific arguments) should be shared, stating that this clause should be interpreted to mean that 'the right of use includes the right to use the thing according to its purpose, without substantially altering it, and includes the right to receive yields from it, without substantially altering it.' In other words, this addition functions as a requirement both concerning the use of the thing according to its purpose and the receipt of yields from it.

Of interest is the problem discussed on page 63 (which is also mentioned in Chapter Four: Means for Establishing and Terminating the Right of Use) regarding whether the right of use can be extinguished by prescription when the object is used but not according to its' intended purpose. I believe that the opinion of assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov should be shared—that in this scenario, the right of use cannot be extinguished by prescription, based on the arguments presented by the candidate in this regard.

Key scientific contributions are found both in the examination of things constituting accessories to another principal thing (such as basements and attics)

as possible objects of the right of use, and in the consideration of terraces, loggias, and balconies as such. The author has made a correct and well-founded distinction between the three, in accordance with the normative provisions of the Spatial Development Act, and has presented detailed and thorough reasoning regarding the idea of establishing a right of use over such objects. The author has also cited extensive case law.

Of exceptional relevance is the presentation in section 1.3, 'Right of Use Established over a Parking Space,' given the controversial nature of parking spaces. The analysis conducted in this regard also constitutes an original scientific contribution.

The next issue that stands out as a scientific contribution concerns the establishment of the right of use over studios and other non-residential objects. The author has emphasized the requirement of Article 56, paragraph 1 of the Ownership Act regarding the use of the thing according to its intended purpose, and rightly focused on the question of the purpose of studios. He has taken into account that, by nature, studios are intended for individual creative activity, but has also thoroughly discussed the 2021 amendment to item 29 of §5 of the Additional Provisions of the Spatial Development Act, which relates to the definition of a residential building, namely that when determining the purpose of a building, studios are considered dwellings.

Furthermore, the author addresses the issue concerning office spaces, shops, and other non-residential premises, which also constitutes a scientific contribution.

A particularly notable contribution is found in the discussion of living containers, which the author examines as movable structures that may serve as potential objects of the right of use. This issue is of exceptional interest due to its' increasing relevance over recent decades, the growing presence of such

movable structures in everyday civil law transactions, and the scarce legal regulation in this area. The author's proposal /found on page 120/ to introduce a requirement for written form with notarized signatures when establishing the right of use over such types of objects should be supported, because this measure aims to sufficiently safeguard the rights of the holder of the limited real right in potential legal proceedings and to enhance the security of civil transactions.

In addition, the author has proposed further legal solutions concerning other non-conventional objects (pages 123–125), all of which are supported by solid argumentation.

For the sake of completeness, it should be noted that the author has also examined the possibilities for establishing a right of use over movable property and property aggregates, thereby exhaustively addressing the issue considered in Paragraph One of Section I, Chapter II.

In the following Paragraph Two of the same section in Chapter II, dedicated to the right to acquire the yields from the object, further scientific contributions are present. The most significant original scientific contribution in this part of the monograph lies in the comparison made between: (1) usufruct under the repealed Act on Property, Ownership and Easements and the right of use under the current Ownership Act; and (2) the right of use under Bulgarian Property law and usufruct as regulated by other European legal systems (specifically Italian, Spanish, and Romanian law).

The importance of the original scientific contributions here stems from the fact that the detailed and thorough historical and comparative legal analysis facilitates the adaptation of the most suitable practices regarding the establishment and exercise of the right of use, in light of current socio-economic conditions and the existing challenges faced by society today.

An original scientific contribution is also reflected in the conclusion made by assoc. prof. dr. Asen Vodenicharov regarding the nature of Article 56, paragraph 1 of the Ownership Act as a mixed legal provision. The author argues that its' first part is dispositive in nature, while the second part is imperative. This conclusion should likewise be supported, given the detailed reasoning and argumentative structure presented in Paragraph Three of Section I, Chapter II.

The next section (Section II) of Chapter II is dedicated to the obligations of the user. These obligations are systematically presented and examined in detail individually. The distinction between essential and non-essential obligations, as discussed in legal doctrine, is also addressed.

Scientific contributions can be identified in the reflections of the author concerning the differentiation between 'non-performance of an essential obligation' and 'essential non-performance of obligations,' as analyzed on page 157.

An original scientific contribution is also found in the discussion of the obligation to prepare an inventory, which is examined simultaneously as both a right and an obligation for each party when establishing a right of use.

Regarding chapter three Rights and obligations of the owner

Chapter Three of the monograph generally follows the logical structure and sequence of Chapter Two, but focuses on the rights and obligations of the owner who has established the right of use.

The main scientific contribution in this chapter is found in §4, 'About the Absence of a Right to Exercise Control over the Object,' Section I. The author correctly points out that such a right is not only not explicitly regulated, but is entirely absent from the current legal framework in Bulgaria. On page 185 and following, assoc. prof. Vodenicharov describes and substantiates the need to introduce such a right for the owner who has granted the right of use, with a

view to ensuring maximum protection of their interests—protection that is distinct from the unilateral termination of the right of use under Article 61 of the Ownership Act.

Regarding chapter four ‘Means for Establishing and Terminating the Right of Use’

In Chapter Four, the author has successfully provided an overview of the key principles concerning the possibilities offered by the Bulgarian Property law framework for the establishment and termination of the limited real right of use.

The original scientific contributions in this chapter consist in the systematization and analysis not only of the theoretical perspectives but also of relevant case law, as well as the formulation of various current hypotheses that arise in light of the dynamics of contemporary civil transactions.

Scientific value is found both in the previously mentioned proposal to introduce a requirement for validity form when establishing a right of use over certain categories of movable structures that may serve as dwellings, and likewise in the proposal to impose the same formal requirement with respect to the renunciation of such a right.

Original scientific contributions are also reflected in the author's analysis of the unilateral termination of the right of use under Article 61 of the Ownership Act (Paragraph Eight, pp. 219–225).

However, I would like to offer a critical remark. In my view, the position of the author, in which he derives an additional obligation for the user—namely, the obligation of ordinary use of the object—is not acceptable. I believe that this obligation is already encompassed by the requirement under Article 57, paragraph 3 of the Property Act to use the object according to its intended purpose.

2. Scientific contributions in the publication ‘Some Questions On The Prescription Of Acquisition Of Immovable Property. In: Journal of Legal Studies, Volume XXXI. Burgas: Burgas Free University, 2024, pp. 130-136. ISSN 1311-3771’

The publication contains scientific contributions related to the exercise of acquisitive prescription (usucapion) in respect of immovable property, primarily from a practical perspective. A scientific contribution is the discussion of the hypothesis concerning the admissibility and evidentiary value of witness testimony given by a person who formed impressions regarding the possession of a specific property while still a minor. The author concludes that such personal impressions are part of the internal perception of the civil law subject and, as such, are not affected by the person's age. Therefore, there is neither a legal nor a practical impediment for such a witness to testify in the context of notarial proceedings.

The hypothesis of acquiring immovable property through a derivative legal basis—namely, a donation after the expiration of the acquisitive prescription period—is also examined. The author adopts the view that such a donation constitutes a conclusive act by which the possessor waives the benefits of the expired prescription period.

The author’s position should also be supported regarding the scenario in which immovable property is acquired on a derivative basis—by donation—prior to the expiration of the prescription period. This, according to the author, does not negate the existence of a prior intent to possess as an owner. Furthermore, if the donation has not produced a real right-transferring effect, there is no legal obstacle preventing the possessor from invoking the consequences of acquisitive prescription upon the lapse of the statutory term.

The study addresses widely applicable and timely legal scenarios in light of the dynamics of contemporary civil law transactions. As such, it is marked by high scientific and practical value and demonstrates a strongly expressed original scientific contribution.

3. Scientific contributions in the publication ‘Application Of The Institute Of Limitation Of Acquisition Regarding Legal Entities’ – In: Journal ‘Law, Politics, Administration’. Blagoevgrad: South-West University, issue No. 2, 2024, pp. 47-51, ISSN 2367-4601.

Original scientific contributions are found in the publication of assoc. prof. Vodenicharov, titled ‘Application Of The Institute Of Limitation Of Acquisition Regarding Legal Entities’. They are primarily of a practical nature and are expressed in the study of the application of the acquisitive prescription institute in various co-ownership scenarios.

4. Scientific contributions in the publication „Limited Real Rights and Their Influence on the Economy“. In: LIMEN 2024 Conference Proceedings, Vienna, Austria, ISSN 2683-6149, ISBN 978-86-80194-92-9.

The presented report contains original scientific contributions primarily related to the examination of limited real rights under Bulgarian legislation, not only from a legal but also from an economic perspective.

Research dedicated to the law-economics nexus is currently underrepresented in legal doctrine and literature, making this report particularly significant for filling existing gaps in this area. It should be valued as foundational for future additional studies in this field, as it establishes key principles on the subject matter and stands out for its innovativeness and relevance.

III. Conclusion

Due to and based on the above considerations, I believe that the candidacy of Assoc. Prof. Dr. Asen Vodenicharov meets the requirements for holding the academic position of "professor" of the LDASRB, the Rules for its Implementation and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at SWU 'Neofit Rilski', therefore I strongly recommend that the scientific jury and the Faculty Council of the Faculty of Law and History at SWU 'Neofit Rilski' elect Assoc. Prof. Dr. Asen Vodenicharov for the position of "professor" in the professional field 3.6 Law (Civil and Family Law).

.....2025

Blagoevgrad

.....

Prof. Dr. Valentina Popova